VESALIOVO TAJEMSTVÍ

Tajemství, lži a zakázané vášně v bouřlivé a fascinující Barceloně devatenáctého století, kde nic není takové, jaké se zdá, a nikdo není v bezpečí před svou minulostí. **Der Spiegel**

JORDI LLOBREGAT

HOST

Jordi Llobregat
Vesaliovo tajemství

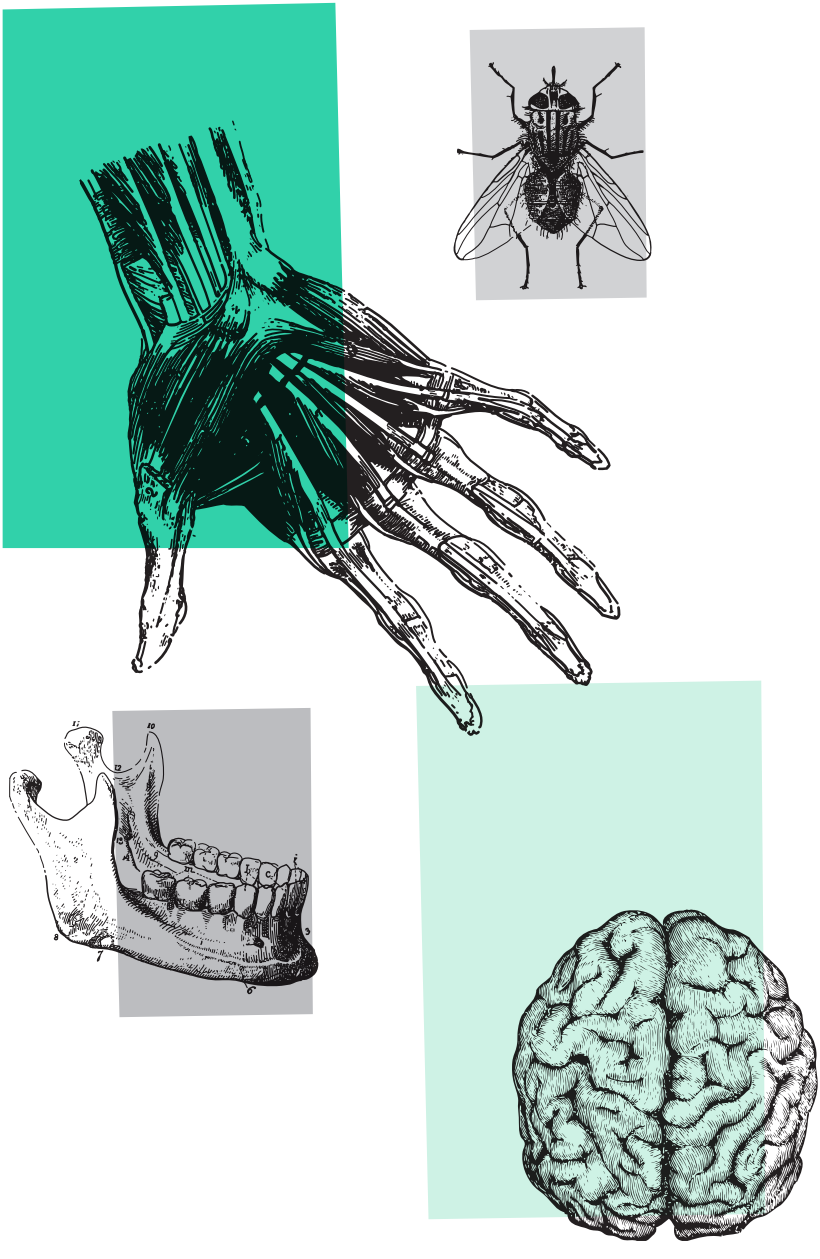

VESAŁOVO TAJEMSTVÍ

JORDI LLOBREGAT

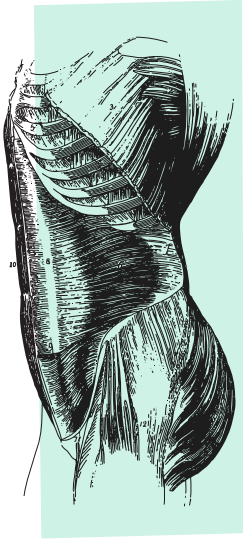

Brno 2016

Copyright © Jordi Llobregat, 2015
Czech edition published in arrangement with Agentia literara Livia Stoia
working in conjunction with The Ella Sher Literary Agency

Translation © Lada Hazaiová, 2016
Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2016 (elektronické vydání)
ISBN 978-80-7491-725-7 (Formát PDF)
ISBN 978-80-7491-726-4 (Formát ePub)
ISBN 978-80-7491-727-1 (Formát MobiPocket)

Věnováno moři

Stezka domněnky je krátká a schůdná, ale nikam nevede; naopak cesta pokusu je zdlouhavá a bolestivá, avšak dovede nás k poznání pravdy.
Galén (216 n. l.)

Co považujeme za jisté, může už dnes být označeno za chybné a zítra za zcela nové.
Maimonides (1185)

Člověk může žít věčně díky své vynalézavosti.
Andreas Vesalius (1564)

I

1888, Barcelona, Port Vell
U mola Lazareto

Stařec se potřetí pátravě zadíval do tmy a potichu zaklel. Kolem panovalo ticho přerušované jen bubnováním dešťových kapek na palubu. Provazce lijáku posilované větrem bičovaly loď a smáčely plachtu i bedny tabáku schované pod ní. Přístavní molo i celý Port Vell byly tak brzy po ránu zahalené do mlhy a z kotvících lodí a loděnic byly vidět jen siluety. Břeh se dal jen tušit, takže plavit se tak blízko přístavní hráze byl velký risk. On už se ale takhle plavil stokrát a nejspíš to ještě párkrát udělá. Z toho nervózní nebyl. Žaludek jako na vodě měl z neodbytné jistoty, že dnes v noci se určitě něco semele.

Zvedl se lehký větřík a rozvlnil hladinu. Starcovy vráskami orámované oči důkladně přehlédly loď od přídě, kde pospával jeho syn, až k bavlněné plachtě pevně přichycené ke stěžni. Byl čas ji stáhnout. Naučeným pohybem trhnul za okraj, a když viděl, jak se znovu napíná, zajistil ji v dřevěném průvlaku. Sevřel ruku v pěst a vlněné rukavice zaúpěly jako stará lana. I když byl teple oblečený, vlhkost mu pronikala až do morku kostí. Povzdechl si. Tahle práce pro něj byla čím dál náročnější, zakrátko už nebude moct ani kormidlovat loď. Vlastně tušil, že konce století ani těch všemi slibovaných zázraků se už nedočká, ale koho ty proklaté stroje zajímají? Který blázen

by uvěřil, že ty hlučné krámy jsou lepší než staré dobré lidské ruce? Odplivl si do vody a pootočil kormidlem.

Nalevo minuli Monjuich a dosud neviditelné město pomalu vystoupilo z mlhy. Stařec kormidloval loď k molu Lazareto, kde na něj čekali kvůli vykládce, tak se vyhne čumilům z pevnosti i parníkům, které tou dobou začínaly křižovat pobřežní vody.

Proud je strhával na skály. Stařec pevně svíral kormidelní páku, aby udržel správný kurs, vtom jeho pozornost upoutal pohyb na hladině. Kolem doku byla mlha řidší a on rozeznal vlnolam zacákaný pěnou. O pár metrů dál mezi prkny a zbytky takeláže plaval velikánský balík. Hned se však ponořil a na hladinu už nevyplaval. Stařec zamlaskal a čekal. Nebylo by to poprvé, co nějaká loď ztratila část nákladu. Kdo ji pak našel, byl šťastlivec.

Minuty míjely a on už málem uvěřil, byť nerad, že se mu jenom něco zdálo. Chystal se uhnout lodí z proudu, když vtom zaslechl zašplouchání. Balík se vynořil o několik sáhů blíž a houpal se na vlnách. Stařec se široce usmál, až odhalil zčernalé zuby. Zakormidloval k němu. Když připlul blíž, zjistil, že je to dubová bedna veliká jako vinný sud. Z razítek na dřevě usoudil, že pochází z Francie. Smyčky byly pevně utažené, takže voda se dovnitř ještě nejspíš nedostala, což bylo důležité, zboží nebude rozmočené. Žabožrouti vozívali porcelán, drahé látky a likéry. Cokoli z toho by hodilo pěknou sumičku. Stařec pevně chytil kormidlo a pak se otočil na syna.

„Hej ty, vstávej a přines hák."

Chlapec se na něj nechápavě podíval, ale vzápětí si všiml bedny plovoucí vedle lodi. Vrávoravě se zvedl a chvíli se přehraboval pod lavicí. Odsunul rybářskou síť a pár lan a vytáhl dlouhé bidlo se železným hákem na konci. Podle otcových instrukcí napřáhl tyč před sebe a podařilo se mu zachytit smyčku provazu ovázaného kolem bedny. Stařec s kovovým bodcem v ruce mu pomáhal z druhé strany. Kousek po kousku přitáhli bednu k boku lodi a chystali se ji zvednout na palubu.

„Tak jdeme na to. Opatrně… Proboha!“

Ze tmy se prudce vymrštila pracka se špičatými prsty podobná lidské ruce a chytla starce za paži. Muž ztuhl a nevěřícně na ni civěl. To podivné cosi ho stahovalo do temné vody, ale než stačil zareagovat, loď se nárazem vlny zakymácela a přízračné zjevení mu zmizelo před očima, jako by ani neexistovalo.

Mladík přeběhl po palubě a zpod plachty vytáhl svítilnu. Ve světle lampy uviděli jakéhosi tvora plovoucího vedle bedny. S vypětím sil se držel nad hladinou a přidržoval se provazu. Místo očí měl dvě temné díry a tvář mu hyzdil groteskní škleb, jak se snažil promluvit, ale místo slov mu z úst vycházelo jen nesrozumitelné blekotání a nakonec zaúpění. Zdálo se, že nápor vln už dlouho nevydrží.

Stařec na okamžik zaváhal a potom nařídil synovi:

„Zkus tu bednu udržet chvilku v klidu.“

Chlapec se ani nepohnul. Celý zsinalý upřeně zíral na zrůdu. Vtom jim nárazem vlny balík vyklouzl.

„Hergot, co děláš!“

„Otče, ste… ste si jistej?“

Bedna se začínala potápět.

„Hejbni kostrou!“

Chlapec chytil bidlo, zasekl hák do dřeva, přitáhl bednu a opřel ji o bok lodi. Otec se zapřel nohama o lavici a oběma rukama chytil tvora za pracku, kterou k němu natahoval. Byla chladná a kluzká. Stařec zavřel oči, nadechl se a vší silou zabral.

Tvor přelétl přes hranu lodi a kutálel se po palubě, až zůstal ležet natažený na zádech. Místo rybího ocasu, který stařec očekával, měl nohy. Byl úplně nahý a hladkou kůži bez chlupů měl tak bílou, že vypadala průsvitná. Ve výšce žaludku zela strašlivá rána se zčernalými okraji. Chlapci připomínal ryby z trhu zbavené šupin.

Stařec opatrně přistoupil blíž, nahnul se a ohmatával trup ve snaze najít nějakou známku života. Všiml si dalších

ran na prsou a otřásl se. Lehce zatlačil a rukou se zanořil do masa, jako by bylo z másla. Zevnitř vycházel hnilobný zápach. Stařec se zapotácel a pozpátku upadl mezi bedny s tabákem. Stěží ovládl hrůzu. Syn mu přiběhl na pomoc a opření jeden o druhého pozorovali ztýranou nehybnou postavu.

„Otče, co jsme to vytáhli na palubu?“

„Jako je Bůh nade mnou, nemám páru.“

Vtom se tělo bytosti rozzářilo a pod kůží se ukázal obrazec podobný větvoví stromu. Záře krátce zasvítila a pak zmizela stejně rychle, jako se objevila. Otec a syn se oba současně pokřižovali.

NÁVRAT

Dvacet čtyři dní do slavnostního
zahájení Světové výstavy

2

„A to je vše, pánové."

Do ticha třídy zazněl rámus odsouvaných lavic. Mladý profesor stojící na stupínku sebral papíry, uložil je do aktovky a přitom pozoroval, jak studenti míří k východu. Přál si působit vážně, ale úsměv ho zrazoval. Právě skončil jeho druhý týden výuky na univerzitě, na níž před pár měsíci sám úspěšně složil závěrečné zkoušky.

Došel k jednomu z velkých oken ve třídě. Nebe pokrývaly černé mraky, ale na rozdíl od jiných dní ponurá atmosféra nijak neumenšovala jeho pocity štěstí. Dlouhá a strastiplná pouť ho dovedla až k téhle katedře a ať se propadne, jestli nebude jeho. Pohledem přelétl budovy kampusu. Už už si chtěl spokojeně oddechnout, vtom kdosi za ním zavolal jeho jméno:

„Profesore Amate!"

Ve dveřích postával nějaký student.

„Promiňte, pane profesore, sir Edward si přeje, abyste za ním přišel."

„Hned jsem tam."

Jak pěkně to znělo. Pane profesore. Profesor a člen Magdalenské koleje, jedné z nejprestižnějších kolejí na Oxfordu. Nastoupil na místo doktora Browna, který bohužel onemocněl dnou, ale to jeho povýšení neubíralo na významnosti. Nebude to nejspíš trvat dlouho a dostane vlastní místo. Příležitost se

už naskytla a on neměl v úmyslu nechat si ji utéct. Vzal si věci a vyšel z učebny, kde měl strávit trimestr výukou řečtiny. Na chodbě si všiml, že všechny pohledy míří na něj. Studenti po něm pořád ještě zvědavě pokukovali.

Když vyšel z budovy, přitáhl si talár těsněji k tělu. Venku pršelo a fičel ledový vítr. Ačkoli byl konec dubna, dny byly pořád ještě chladné. Vydal se rychle pěšinou. Ze tříd se ozýval rámus a rozléhal se po celé koleji. Akademický rok vrcholil. Napravo minul kapli, kde právě zkoušel sbor, a prošel sloupořadím vedoucím do dvora obehnaného budovami, po nichž se pnul břečťan. Jeho kroky jistě zamířily na štěrkovou cestičku, která roztínala trávník napříč. Byl už celý promoklý, ale bylo mu to jedno, cítil se tak skvěle, že měl co dělat, aby neposkakoval radostí.

Když ho Walter uviděl přicházet, otevřel mu dveře. Stařec byl skoro jako kolejní inventář. Studenti říkali, že tu byl vrátným už od samého založení univerzity, což bylo sotva možné vzhledem k tomu, že škola existovala již čtyři sta let. Ale i tak to tělo scvrklé jako rozinka a obličej zbrázděný nespočetnými vráskami vzbuzovaly otázky, jestli na těch řečech přece jen nebude něco pravdy. Staroch byl proslulý svým kšeftováním, dokázal sehnat tabák, likér nebo jakoukoli jinou laskominu za přijatelnou cenu. Tenhle druh podnikání byl samozřejmě zakázaný, ale tím spíš Walterovy obchody jen kvetly.

„Pane Amate… Ach, promiňte.“ Hraný úsměv ho prozradil. „Pane profesore Amate…“

Daniel ho pozdravil úklonem hlavy. Věděl, že i když ho stařec má za „sakramentského cizince“, jak ho nazval při jejich prvním setkání, velmi si ho váží.

„Pane Waltere, jak se vám takhle po ránu vede?“

„Tak dobře jako vám ne, soudím. Je zima jak v morně a cejtím všecky kosti v těle.“

„Myslím, že jodový roztok by vám udělal moc dobře. Taky vám mohu doporučit výtečného lékaře.“

Stařík se zatvářil dotčeně.